

Mirsad Hadžikadić:

Atmosfera u zemlji je prilično turobna, jer izbori nisu nijedan problem riješili na svrsishodan način. Nacionalisti su i dalje na vlasti, ali vlast je rascjepkana. Oni i dalje pokušavaju da formiraju vladajuću koaliciju na svim nivoima, od opština i gradova, preko dvaju entiteta, pa sve do državnog nivoa. Tako da u cjelokupnom postizbornom periodu i dalje nemamo koaliciju koja je spremna da preuzme vlast, ni na jednom nivou. A za formiranje vlasti u određenim kantonima potreban je dogovor pet, šest, a ponegdje čak i sedam stranaka, kako bi oni kombinacijom svojih zastupnika formirali većinu, odnosno vladajuću koaliciju. Postavljaju se brojna pitanja o validnosti izabranih predstavnika, jer je jedna osoba koja je dobila velik broj svojih glasova bila kandidat iz reda hrvatskog naroda, ali Hrvati tvrde da on nije njihov predstavnik. Republika Hrvatska se sad direktno miješa u politički život u BiH, govoreći da to nije ispravan način provođenja izbora. Sve u svemu, sad imamo i više prepirki nego ranije, konstantno idemo naprijed-nazad, i nema jasne nade da će se situacija promijeniti ili popraviti. Smatram da je propuštena prilika za pokretanje Bosne i Hercegovine u dobrom smjeru. Baš zato je ovaj pokret sad čak i važniji nego ranije. Za dvije godine ćemo imati priliku da učestvujemo na izborima za lokalni nivo vlasti, odnosno za gradonačelnike i načelnike opština. Imamo jasan cilj koji se odnosi na broj mjesta koja želimo da osvojimo, a postavili smo i cilj za naredne četiri godine, što sam i javno istakao. Rekao sam da na svim nivoima vlasti želimo da imamo dovoljan broj predstavnika koji će nam omogućiti da imamo 51 odsto, odnosno da ne moramo da pravimo koalicije, već da sami snosimo odgovornost za upravljanje državom. To je naš cilj, pa ćemo vidjeti koliko će on biti ostvariv. Ali sljedeći put nećemo imati nikakve izgovore, odnosno nećemo moći reći da nemamo članstvo, da nemamo infrastrukturu, i slično, jer ćemo to sve imati. I borićemo se da se uvede, finansira i testira obavezno elektronsko glasanje, kako za dvije godine niko ne bi mogao da tvrdi da su njegovi glasovi pokradeni. Cilj je da svaki metod glasanja bude transparentan u najvećoj mogućoj mjeri, odnosno da se spriječi bilo kakav vid manipulacije. Vidjećemo koliko ćemo uspjeti u tome.

Clark Curtis:

Dok sam boravio tamo, u razgovoru s ljudima sam čuo komentare da u određenim vremenskim razmacima, odnosno nakon određenog broja godina na tom području redovno dolazi do ratnog sukoba. Ljudi se plaše da nakon ovih izbora zemlji prijete sličan scenario. Možeš li nam to malo pojasniti?

Mirsad Hadžikadić:

Iskreno, ne vjerujem u to što se priča, jer te priče uglavnom dolaze od političara koji koriste strah kako bi održali prisutne podjele i kako bi osigurali glasove govoreći ljudima da će ih neko u suprotnom napasti. Na taj način se ne mogu pojaviti nova lica, ne može doći do napretka, razgovora ili saradnje. I to se uvijek dešava par mjeseci prije izbora. Izmišljaju se takve stvari, koje niko ne želi, koje nikom ne trebaju i od kojih niko ne može imati koristi. Sve u svemu, takve stvari se osmišljavaju i koriste isključivo za manipulaciju stanovništvom, kako bi se održalo postojeće stanje. Sve tri strane – Srbi, Hrvati i Bošnjaci snose krivicu za to, i svaka od njih ima svoju nacionalnu stranku. Ja sam apsolutno ubijeđen da su oni u dosluhu jedni s drugima, i da se dogovaraju ko će šta reći i na koji način. Jer su pronašli dobitnu formulu – te tri stranke su na vlasti, i žele da zadrže postojeće stanje, tako da im je potrebno da ljudi vjeruju u poruke straha, kako bi oni zadržali vlast. Oni sve drže pod kontrolom, uključujući i medije i javna preduzeća. Oni kontrolišu protok novca, informacija i robe. Oni posjeduju novac i vlast, i žele da stanje ostane takvo kakvo jeste. Zato je naš zadatak još i teži, jer treba probiti taj obruč i reći ljudima da se probude, da otvore oči i vide da ono što se dešava nije u njihovom interesu. Za to će nam trebati i pomoć međunarodne zajednice, koja ima puno toga da kaže u BiH. Međutim, oni su svjesni šta se dešava, ali ne reaguju ni na kakav svrsishodan način, iako imaju na raspolaganju neophodne mehanizme. Prvenstveno mislim na mehanizam visokog predstavnika, koji ima ovlašćenja da samostalno upravlja Bosnom i Hercegovinom. Međutim, ta osoba nije dobila signal od međunarodne zajednice koji bi joj dao do znanja da ima podršku za tako nešto. Znači, smatram da je sve to jednostavno osmišljeno s namjerom da se desi upravo ono što se desilo na proteklim izborima, odnosno da ljudi glasaju za nacionaliste.

Clark Curtis:

Uzevši sve to u obzir, koliko to čini izazov koji je pred tobom i Pokretom većim? Da li to morate da uzmete u obzir kod planiranja vaših aktivnosti? Na koji način ćete pristupiti tome?

Mirsad Hadžikadić:

To svakako ima velik uticaj na naše aktivnosti, jer dodatno otežava zadatak koji je pred nama. Problem je u tome što značajan broj ljudi zaista vjeruje da je stanje takvo, odnosno da je strah jedini moguć način. I moram ti reći da to svagdje uspijeva. Ja sam se vratio iz BiH prije nekoliko sedmica, i prvo što sam vidio na televiziji su predizborne reklame, koje takođe govore o strahu, i o tome koliko je loš onaj drugi kandidat, te šta će uraditi ako bude izabran. A to upravo promovise strah. Znači, ne naglašava se moj program i ono što ću ja uraditi, već strah od onog što će uraditi onaj drugi. Ono što dodatno komplikuje situaciju u Bosni i Hercegovini jeste činjenica da su stranke na vlasti kupovale glasove drugih ljudi dajući im posao. U suštini, što više čekamo da se dese bilo kakve promjene, to će nam biti teže, jer sve je veći broj ljudi koji se nalaze na platnim listama javnih institucija, odnosno organa uprave ili javnih preduzeća koja putem njihovih odbora kontrolišu političke stranke. Zamislite samo jednu stvar. Naime, oko 30 odsto radno sposobnog stanovništva zaposleno je u javnim institucijama ili javnim preduzećima. To su sigurni glasovi za političke stranke koje su na vlasti. Ti ljudi neće glasati za nekog drugog, jer se plaše da će ostati bez posla i time ugroziti egzistenciju svojih porodica. To je najteži dio. Broj glasova koji su na raspolaganju se iz dana u dan smanjuje, jer oni pridobijaju sve više ljudi, ali ne o svom trošku, već o trošku države, odnosno o trošku poreskih obveznika. Oni koriste novac ostvaren od poreza kako bi kontrolisali situaciju. To je ono što otežava naš zadatak. Tako da mi moramo da pokažemo i dokažemo ljudima da im čak ni to ne ide u prilog, jer ako neko loše upravlja javnim preduzećem, to preduzeće će propasti, a svi zaposleni u tom preduzeću će ostati bez posla. A te političke stranke loše upravljaju javnim preduzećima, jer zapošljavaju ljude koji im nisu potrebni i koji nisu sposobni da rade svoj posao, izvlače novac za finansiranje izbora, imenuju odbore koji nisu kvalifikovani i direktore koji nemaju ništa s datom vrstom djelatnosti. Znači, oni iz čistog neznanja upropaštavaju izvore svoje moći. Tako da mi moramo da kažemo ljudima šta se u stvari dešava, odnosno da nije u njihovom interesu da slijepo prate

volju određene političke stranke, i da na taj način rade protivno interesima svoje djece. Vidjećemo šta će se desiti.

Clark Curtis:

Još samo poruka za kraj. Jasno je da su pred vama brojni izazovi, odnosno da ljudi u Bosni i Hercegovini ne smiju prestati da se nadaju da će se situacija promijeniti.

Mirsad Hadžikadić:

Tako je. Naša poruka u stvari i jeste poruka nade i vjere u promjene. Ja vjerujem da se stvari mogu uraditi na drugačiji način. A rješenje je zaista jednostavno. Kad bismo imali u potpunosti samostalan sistem elektronskog glasanja, koji je obavezan, i zahvaljujući kojem bi 75 ili 80 odsto ljudi glasalo i niko ne bi znao za koga su glasali, to bi dalo priliku za promjenu i ti ljudi više ne bi bili na vlasti. Trenutno to nije moguće, jer oni kontrolišu čak i proces glasanja. Ali kad ne bi imali tu mogućnost, situacija bi bilo potpuno drugačija. A Bosna i Hercegovina bi u roku od godinu dana mogla da bude veoma napredna zemlja. Kad bi bili sklonjeni oni koji joj ne žele dobro i koji koriste, zloupotrebljavaju i krađu njene resurse, i kad bi ljudi postali svjesni da je jedini uslov za napredak uspostavljanje međusobne saradnje, BiH bi mogla da postane finansijski stabilna u jednom četvorogodišnjem izbornom ciklusu. Ja sam uvjeren da potencijal postoji. Lokacija je izvanredna, mogućnosti za tzv. „outsourcing“ takođe. Na primjer, istočna obala SAD-a je udaljena šest sati, što pruža puno bolje mogućnosti za „offshore“ poslovanje od, recimo, Indije, koja je udaljena 12 sati, odnosno vrijeme se u određenoj mjeri preklapa. Znači, imate duži radni dan, pametne ljude, dobro obrazovanje, lokaciju u centru Evrope, odlične klimatske uslove, vodne resurse, rudna bogatstva, poljoprivredu, proizvodne potencijale, i još puno prednosti na koje možemo da računamo. Na sve to, imamo naše različitosti, odnosno smatram da različite kulture i različite religije treba da budu prednost, a ne manjkavost. Sve u svemu, ja sam uvjeren da potencijal postoji. Moć je u rukama ljudi, ali problem je u tome što oni u to ne vjeruju. Tako da mi treba da im pružimo odgovarajući mehanizam, a to je elektronsko glasanje, putem kojeg oni mogu da izraze svoju moć, a bez kojeg će se teško bilo šta desiti.